

*Scizori
cătire
Dubenka*

Bohumil Hrabal

Cuprins

Reguli de pronunție a numelor în limba cehă 7

URAGANUL DIN NOIEMBRIE

Flautul fermecat 10

Catedrala inundată 24

Sinucidere publică 37

Câteva propoziții 69

Calul cu trei picioare la cursele de cai 92

Greyhound story 116

Căluțul Alb 137

Uraganul din noiembrie 149

Lanțurile vii 179

In extremis 195

RÂURI SUBTERANE

Opt și jumătate 231

Lumea și pantalonii lui Samuel Beckett 242

Meshuge Stunde 258

Râuri subterane	269
Frumusețile sfoase	276
Cassius în emigrație	283
Motanul nisipiu	296
Mai bine am fi ars în foc! (epidiascop englezesc)	309
Creanga de aur	338
A fost atunci pe Insula Capri! (intervale dilucide)	348
Spaime totale	362

CAVALERUL ROZELOR

Noaptea de Ajun	399
Turnuri lovite de trăsnet	404
Un Paște fericit	409
Poveste despre Praga de Aur	415
Este schizofrenie curată	421
Cavalerul rozelor	426
Calul tâmplarului Barta	433
Praga, orașul infarctelor tănuite	439
Camera albastră	447
Pogromul	454
Ceea ce a rămas	461

Flautul fermecat

Uneori, când mă trezesc dimineața și mă dezmeticesc din negurile amețelii, mă doare întreaga încăpere, toată viziunea mea, mă doare priveliștea de la fereastră, copiii merg la școală, oamenii se duc la cumpărături, fiecare știe unde trebuie să meargă, numai eu nu știu unde aș vrea să mă duc, mă îmbrac apatic, mă împiedic, țopăi într-un picior când îmi trag nădragii, mă duc să mă bărbieresc cu mașina electrică — de atâția ani, când mă bărbieresc nu mă uit la chipul meu din oglindă, mă bărbieresc pe întuneric sau după colț, șed pe un scaun de pe coridor, iar priza este în baie, nu-mi mai place să mă uit la mine însumi, mă sperii de privirea din oglindă, mă doare chiar și propria privire, zăresc în ochi mahmureala de ieri, nici nu mai mănânc, numai o cafea și o țigară, stau la masă, uneori mi se frâng mâinile și uneori îmi repet, Hrabal, Hrabal, Bohumil Hrabal, ai reușit, în sfârșit, ai atins culmea deșertăciunii, așa cum ne învață și Lao Zi al meu și totul mă doare, mă doare și drumul cu autobuzul, mă doare și tot autobuzul, îmi las vinovat privirea în jos, mi-e teamă să mă uit în ochii oamenilor, uneori îmi încrucișez mâinile și le întind în față, pentru ca oamenii să mă aresteze și să mă ducă la securiști, pentru că am un sentiment de vinovăție din cauza singurătății mele nezmotoase,

pentru că doare nu numai scara rulantă, care mă duce în străfundurile iadului, mă dor și privirile oamenilor care urcă, toți au unde să meargă, în timp ce eu am atins culmea deșertăciunii și nu știu încotro să mă îndrept. Știu, dar în cele din urmă mă salvează copiii mei, pisicuțele din pădure care mă așteaptă, sunt copiii mei, așa că merg cu trenul subpământean, dar drumul subpământean mă doare, oamenii urcă, în timp ce alții, iar eu sunt printre ei, coboară, stând pe loc pe scara rulantă, apoi urc din nou pe scări, acolo, la bufetul din stația Florenc, îmi cumpăr cu un aer de vinovăție patru bucăți de piept de pui la grătar și plătesc vinovat și văd cum îmi tremură mâinile, deoarece cumpăr piept de pui pentru pisici și-n timpul acesta undeva, în Africa, mor copii de foame. Mă doare și bufetul din stația Florenc și strada animată, camioanele și automobilele merg în ambele sensuri, toți șoferii care le conduc știu încotro trebuie să meargă, numai eu nu știu, deși acolo, undeva, în pădure, mă așteaptă ultimele mele speranțe, ultimele motive de a trăi, pisicuțele care încremenesc de groază la gândul că n-aș mai veni, ce s-ar alege de ele, cine le-ar da de mâncare, cine le-ar mângâia, pentru că pisicuțele mă iubesc, în timp ce pe mine mă doare nu numai dormitorul, mă doare deja tot orașul în care trăiesc, mă doare toată lumea, pentru că dimineața vin la mine făpturi pe care nu le cunosc și urcă încet, dar sigur, cu scara rulantă în sufletul meu și în mintea mea devin mai intense nu doar chipurile lor, ci și anumite evenimente înspăimântătoare, precum portretul, precum filmul, filmul documentar nu numai despre modul în care am iubit cândva la nebunie, ci și despre felul în care am dezamăgit. Și așa, acest monolog interior continuă, nu, nu mai vorbesc singur cu mine însumi, ci așa, ca în fața judecătorului de instrucție când sunt interogat, tot ceea ce am spus vreodată, tot ceea ce am făcut vreodată,

totul este neconținut împotriva mea, din momentul în care am fost silit să gândesc, totul a fost împotriva mea. De câte ori traversez pe roșu, de câte ori trec prin șuvoiul de mașini, deși sunt îngândurat, mă însoțește îngerul meu păzitor, pentru că îngerul acesta al meu vrea să mai rămân pe lume, să ajung până la fundul sufletului meu, să cobor cu un etaj încă mai jos, acolo unde este străfundul tuturor remușcărilor, pentru că mă doare întreaga lume și mă doare și îngerul meu, de câte ori am vrut să mă arunc de la etajul cinci¹, din apartamentul meu, unde mă doare fiecare încăpere, dar întotdeauna îngerul păzitor mă salvează în ultima clipă, mă trage înapoi, așa cum a vrut să sară de la etajul cinci și doctorul meu, Franz Kafka, din Maison Oppetl, care dă în Piața Orașului Vechi, dar domnul doctor ar fi căzut în colțul cu strada Pařížká, se vede că și pe el îl durea lumea și îl durea și viața, tot așa cum a vrut să sară de la etajul cinci Malte Laurids Brigge², căci și pe el îl durea lumea la Paris. Și pe Brigge îl durea întreaga lume, la fel ca și pe Rainer Maria Rilke.

Am învins, am atins culmea deșertăciunii. Asta este, toate relele pe care le-am făcut sunt aici. Konstantin Biebl s-a aruncat pe fereastră, dar mai înainte, asta a fost cu mult înainte, l-a pus pe Štyrský să-i picteze un tablou, un bărbat care cade pe spate de la fereastră, ca o pagină întoarsă după ce a fost citită. Așa. Iar tăticul lui Arthur Schopenhauer s-a sinucis și el. Și Seneca a făcut la fel în Salamanca. Dar eu n-am să mă arunc pe fereastră, îngerul meu păzitor m-a făcut să mă răzgândesc, însă mi-a șoptit că cel care mi-a dăruit culmea deșertăciunii i-a spus

¹ Printr-o stranie coincidență, Bohumil Hrabal a murit în anul 1997, căzând pe fereastră de la etajul al cincilea al Clinicii de Ortopedie de la spitalul Bulovka din Praga, unde era internat.

² Personajul principal din *Însemnările lui Malte Laurids Brigge*, romanul-jurnal scris de Rainer Maria Rilke (1910).

c-ar fi prea ușor să pot pleca așa de lesne, trebuie să retrăiesc senzația că mă doare întreaga lume, ca ultimul împărat chinez pe care nu l-au executat, dar pe care l-au spălat pe creier timp de doisprezece ani ca să recunoască tot ce-a făcut, ca să ajungă nu la culmea deșertăciunii, ci ca să devină un om obișnuit, care se duce la cumpărături ca toți ceilalți, ca să-l umanizeze. Așa că merg în fiecare zi cu autobuzul, acesta este confesionalul meu ambulant, merg o dată încolo și în aceeași zi înapoi, așa cum merg tramvaiele, și trenurile, și avionul, o dată încolo și apoi din nou înapoi...

Stau jos în autobuz, ronțai o chiflă, apoi a doua. Scutur firimiturile din poală și mă gândesc, mă gândesc la cârciuma unde bețivanii îmi dau frânturi din propozițiile lor, ca și când ar trăi pentru mine, ca și când ar pune deoparte aceste frânturi numai pentru mine, ca să-mi facă o bucurie, sau ca să-mi facă rău... ei știu bine că am carnetul de însemnări în cap... când îi întreb „Ce mai faceți?“ parc-ar exersa pentru mine poezia lor, crezul vieții lor... Cum? Dimineața sinuciderea, înainte de amiază munca, la amiază prânzul la cantină, după-amiază încă un pic de lucru, apoi sunt deja aici, la „Supa de ștevie“, „Laboratorul Verde“, și beau halbele de bere una după alta, până la ultima și tot așa până seara... Ziua de Ajun... dimineața sinuciderea... și așa mai departe... de ce-mi spune mie toate astea bețivanul ăsta, care numai pe mine mă așteaptă ca să-mi povestească... Astăzi mă simt ca după un atac aerian care nu a fost... și altă dată... În loc de cap am o oală sub presiune... Bóžo, Bohoušek, Božek¹... așa îmi spune ca s-o ascult și să țin minte pentru totdeauna ce mi-a spus... și șade mai departe cu brațele încrucișate, niciodată nu-și scoate paltonul, stă acolo ca un porumbel

¹ Diminutive de la Bohumil.

rănit... și da, îmi amintesc, când văd un porumbel mort pe asfalt, când zace acolo călcat de roata unei mașini, zace acolo atât de frumos în moartea lui, ca și când ar fi fost aranjat pentru privirea mea, așa ca *Înecata din Sena*. Stau în confesionalul meu ambulant și trebuie să completez în minte imaginile care mă bântuie, pe care le-am auzit povestite, dar așa, dintr-odată, ca să mă doară și mai mult încăperea în care dorm, ca să mă doară lumea întreagă... Undeva, acolo în Germania, lângă lacul din oraș, în fiecare seară se înalță în zbor o lebădă în flăcări și, după ce se mistuia în flăcări, cădea în apă, oamenii erau înspăimântați, așa c-au stat la pândă și au prins un tânăr care ademenea o altă lebădă cu o chiflă, turna peste ea o sticlă de benzină și îi dădea foc, desfătându-se cu priveliștea lebedei în flăcări, care se ridica în zbor... iar când l-au prins, era un băiat tânăr și a spus în apărarea lui că s-a inspirat din Salvador Dalí, că girafa în flăcări pe care o pictase acesta îl speriasse noaptea atât de rău că-l durea încăperea unde visase despre girafa în flăcări, despre metoda paranoico-critică a lui Salvador Dalí, a vrut să stropească cu benzină girafa de la grădina zoologică doar ca să-i vadă coama în flăcări, dar n-a reușit să ajungă atât de sus, așa c-a chemat o lebădă blândă, iar când s-a ridicat în flăcări a văzut acolo sus, la zenit, înainte să cadă, a văzut girafa lui Salvador Dalí... și atunci lumea a încetat să-l mai doară, fără să știe că imaginea aceasta mă va atinge pe mine precum apa lacului în care se aruncase în zbor ca să se răcorească lebăda cândva frumoasă... Stau așadar în autobuz, știu drumul pe dinafară așa încât, chiar dacă-mi închid ochii, știu, simt cu trupul, știu după zdruncinături și după asfalt unde sunt, ghicesc, după cum schimbă șoferul vitezele, ce viraj urmează, după cum apasă pe frână știu ce obstacol a întâlnit autobuzul meu în drumul său... Și de aceea mă doare și cămăruța din capul meu, despre lebăda

„Un scriitor superb.“

JULIAN BARNES

„Hrabal este [...] o uriașă descoperire a mea din ultimii ani,
unul dintre acei autori pe care-aș vrea să-i citesc *integral*,
fără să sar nicio carte, niciun rând.“

MIRCEA CĂRTĂRESCU

BYBLOS

CURTEA VECHÉ

Pentru a comanda online sau pentru lista completă a titlurilor
publicate la Curtea Veche, vizitează www.curteaveche.ro

începi să afli

ISBN 978-606-588-711-4

9 786065 887114